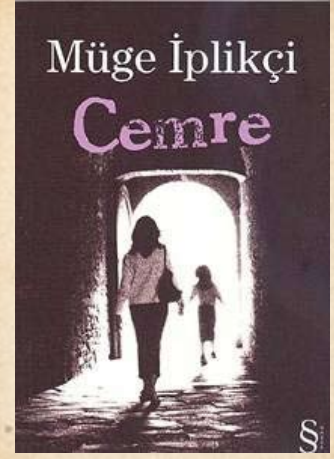

Kendini Suya Atan Kadınlar

Remzi Kitap Gazetesi

İpek Demir

Müge İplikçi'nin yeni romanı "Cemre", beş buçuk yaşında okula gönderilen, büyük harfler ve büyük harflerle yazılmış büyük ifadelerle sorunu olan Yıldız adında bir kız çocuğunu anlatarak başlıyor. Annesinin birlikte yaşadığı, otobüs bileti "amca-babası" ona bir gün bir masal anlatıyor. Masal, Topkapı Sarayı'nın haremde yaşayan cariye Nimet hakkında. Nimet şehzadeye âşık olur, şehzadede de ondan hoşlanınca diğer cariyeler ona iftira atar ve şehzadenin geleceği gösteren, Şam'dan gelen aynalı kolyesini çaldığını söylerler. Şehzadenin bu iftiraya inanması üzerine Nimet haremde içindeki havuzda intihar eder ve daha sonra haremde duvarlarında şu yazı bulunur: "Şu üç günlük dünyada beş kuruşluk ayna için beni hırsız tuttular buna yanmam, senin onlara kanmama yararım şehzadem." Roman boyunca bu masal hem öyküyü hem de Yıldız'ın hayatını şekillendiriyor. Farklı yerlerde ve farklı zamanlarda yaşayan Nimetlerin kaderi hep bu masala bağlanıyor. Dil kurallarını reddeden Yıldız, yaşamı boyunca başkalarıyla özdeşleşiyor ve benliğinde bütünselliği yakalayamıyor.

Su, romanda çok özel bir anlam taşıyor. Roman boyunca karşımıza birçok Nimet çıkıyor ve hepsi sonunda suyla bütünleşiyorlar. Kadın kahramanların çoğu su cemresinin düştüğü gün doğuyorlar. Sarayın havuzunda kendini boğan Nimet, Seine Nehri'ne kendini atan Nimet, ağabeyi tarafından ölmüş sanılıp belediyenin önündeki havuza atılan Nimet, cesedi Boğaz sularına bırakılan ve kıyıya vuran Nimet. Bu olaylar farklı yıllarda gerçekleşse de, hepsinin kaderi aynı ve hepsi de ölüme aynı yoldan gidiyorlar. Cemre'deki kadınlar, erkek dünyasına baş kaldırıp kendilerini suya teslim ediyor ve kendilerine dönmek istiyorlar. Romanda sık sık karşılaştığımız aynalı kolye, roman kahramanlarını birbirlerine bağlayan unsurların başında geliyor. Yıldız terzi annesinin diktiği aynalı paltoların altına saklıyor kalbini, benliğini. Ayna imgesi, bir parçalanışı ve kendinden kaçışı temsil ediyor. Aynanın Şam'dan getirilmiş olması, Suriye'nin ve Şam'ın başka biçimlerde romanda yer almalarını da sağlıyor. Bu bazen Şam fıstığı, bazen Surey'yle Türkiye'nin siyasi ilişkileri şeklinde beliriyor.

Haksızlıklara kurban edilmiş Nimetler romanda önemli yer tutuyor. Ağabeyi tarafından öldürülen genç kız, derin devletin sırlarını dile getiren gazeteci bir kız, kocası tarafından gördüğü şiddet yüzünden korunma misafirhanesine yerleşmiş bir başka kadın. Hepsinin aynı acıyı paylaşan, aynı şiddete maruz kalan kadınlar olarak anlatılmış olması, romana güç veriyor.

Romanda birçok kadın kahraman varken, erkek karakterler yok denecek kadar az. Baba figürü ise, olmayan baba yerine konmuş "amca-babalar". Babalar kötü ya da olumsuz değil, ancak romandaki erkek karakterler genelde olumsuz. Aslında yazar, erkek kimliğinden çok erkekliğin kendini olumsuz ifade ediş biçimini; töre cinayetleri, faşizm, gericilik, cinsel ayrımcılık şeklinde vurguluyor.

Cemre iç içe geçmiş öykülerden oluşan, bol yanılmalı bir roman. Yazar bu sarmal kurgunun "dünyada hissettiği ve geleceğimizi tanımlayacak olan o belirsiz yanılmalı dolu dünya" olduğunu söylemiş bir röportajında. Ancak bu iç içe geçen öyküler ve birbirine benzer karakterler zaman zaman kafa karıştırıcı olabiliyor. Kim kimdi, Nimet ve Yıldız'ın aralarındaki ilişki nedir, dikkatli okumak gerekiyor. Yazarın da istediği bu. Müge İplikçi, edebiyatın uzun bir serüven olduğunu ve bu serüvenin hızlı bir okumayla sona ermemesi gerektiğini düşünüyor. Ve çok katmanlı bir roman olan Cemre'nin, her katmanı okur tarafından açılmayı bekleyen ve okuruyla birlikte anlam kazanacak bir kitap olmayı amaçladığı için böyle yazıldığını söylüyor. Cemre, "geleneksel kurgulu bir kitap yazmayacağım, ne görüyorsam onu yazacağım," fikrinden ortaya çıkmış. Korkuyla, mutlulukla, yorgunlukla... Yazar, hayatı böyle gördüğü için...